

Evropě. Je tedy jistě každému jasné, že když tak málo platil názor kritika z vlastních řad, tím méně smí prof. Hobza mluvit o »znenamování« se strany kritiků, stojících mimo fakultu. A tím ještě méně, jestliže se ke spisu Saturníkovu kriticky postavila řada badatelů. Není v tom žádné »organisované literární štvance«, nýbrž je pochopitelné, že kniha s titulem tolik slibujícím lákala. Že pak byli kritikové jejími vadami zklamáni, není zajisté vinou kritiků, nýbrž autora knihy. Proto je i lichá další výtka prof. Hobzy, že moje kritika je »zájmová«. Snad ještě lépe se dokáže moje nestrannost tím, kolik kritiků, mně velmi vzdálených, se vyslovilo o vadách knihy souhlasně se mnou. Ba často se spokojili s prostou citací mojí kritiky a jen připojovali další námitky, o nichž jsem se jednotlivě nezmiňoval, jako na př. Taranovský a Žontar. A jestliže si prof. Hobza troufá o mně tvrdit, že jsem »zkroutil« názor Žontarův, jsem nucen mu to vrátit: ne já, nýbrž sám prof. Hobza dal slůvko »přání« do uvozovek a tím se vzbuzuje v čtenáři, který mou zprávu v Čes. čas. hist. 1935, 415 nečetl, dojem, že mluvím o Saturníkovi povýšeně, při čemž prof. Hobza necituje doslovně můj referát, nýbrž z něho jen kus vytrhává. Reprodukoval jsem správně Žontarův velmi eufemistický závěr, aby Saturník v příštím vydání, k němuž ovšem u vědeckých knih zpravidla nedochází, opravil to, co se mu nepodařilo napoprvé, čemuž se v mluvě, v níž se také stilisují literární zprávy Čes. čas. hist., říká plným právem »uspořádat opravené vydání«. Nezkroutil jsem tedy Žontarovu dikci já, nýbrž mění její smysl prof. Hobza.

Prof. Hobza se zbytečně bije za knihu Saturníkovu, která je ve vědeckých kruzích vyřízena a její vady nevyváží vyzdvihováním odvahy Saturníkovy. Proto ať si na mne prof. Hobza z jakýchkoliv důvodů útočí po svém způsobu, třebas si vyhrazují plné právo jemu oponovat, nedám se od svých věcných výtek ničím odchýlit, ani zmást.

4. ledna 1936.

Prof. Dr. F. Čáda.

O d p o v ě ě :

Zbytečné vytáčky -- špatná logika a čeština!

H o b z a.

Odborná i hospodářská úroveň advokacie vykazuje v posledních letech pokles, který neměl by býti přehlížen.

Před válkou nebylo důvodu ke stížnostem. Počet advokátů byl úměrný počtu a potřebě obyvatelstva. Odborně i společensky stáli advokáti na značné výši, hospodářsky patřili k vrstvám zámožným. Zbohatnutí i úpadek hospodářský nebo mravní byly zjevy výjimečnými.

Doba po válce vykazuje značný rozmach rozšířením agendy vlivem nových zákonů, jmenovitě zákonů o reformě pozemkové, dávce z majetku, státním občanství a nutnosti zakládání nových společností obchodních. Nepříznivým zjevem již v této době jest

stoupnutí počtu advokátů, neúměrné i této rozmnožené agendě. Četní z těchto advokátů nevykazují ani odbornou, ani mravní úroveň k advokacii nezbytnou, ale svými styky politickými získali právě agendu nejvýnosnější.

Změna hospodářských poměrů v letech 1927 a 1928 má pro advokacii ten následek, že konjunkturální agenda, kterou se vyznačovalo období předchozí, postupně úplně zmizela. Ti z advokátů, kteří využívali této konjunkturální agendy, zůstávají téměř bez práce a bez odborné schopnosti pro agendu normální, vyžadující hlubší vědomosti právnické a praktické zkušenosti. Civilní rozepře stávají se opět podstatnou složkou advokátní činnosti, ale i ty klesají jak svým počtem, tak i hodnotou předmětu. Dlouhé trvání rozepří i řízení exekučního způsobuje, že pohledávka stává se nedobytnou a její vymáhání zbytečným. Někteří z advokátů propůjčují se pak k protahování rozepří i řízení exekučního, které v důsledku nedostatečného obsazení soudů beztak vázlo. Zdlouhavost a neúčinnost řízení exekučního a výjimečné předpisy odkládající nucené dražby proti dlužníkům z jistých stavů znemožňují úvěr a právní obchod klesá na nejmenší míru.

Poměr advokáta ke klientovi musí spočívat na důvěře. Případy zneužití této důvěry advokátem se za těchto poměrů rozmnožují a podřívají důvěru k celému stavu. Počet odsuzujících rozsudků Kárné rady pro Čechy, který činil v roce 1918 pouze 7, stoupl v roce 1934 na 86. Trest výmazu ze seznamu advokátů býval před válkou vysloven vždy po několika letech. V roce 1934 uložen byl čtyřikráte.

Nápravu lze dosíci jen postupně a jen tím, že ztížen bude vstup do advokacie jednotlivcům, kteří nevykazují dostatečnou odbornou a morální způsobilost. Prostředky ke zvýšení odborné úrovně jsou prodloužení a kontrola přípravné praxe, zvýšení požadavků při zkouškách advokátních a připuštění advokacie odborné. Jmenovitě kontrola přípravné praxe byla by prostředkem účinným, ale její provádění nebylo by snadným. Upuštění od podmínky, že k dosažení advokacie jest potřebí doktorátu, nejeví se vhodným ani tehdy, kdyby novým studijním řádem bylo jeho dosažení ztíženo a doktorát nabyl opět charakteru kvalifikace vědecké. Právě tak stal by se doktorát účinným prostředkem ke zvýšení úrovně advokacie a tím i k ochraně obecnstva hledajícího pomoci advokátů. Prostředky ke zvýšení morální úrovně za demokratického řádu a zásady volnosti advokacie jsou jen přísné zkoumání důvěryhodnosti před zápisem do listiny advokátů a zostřední praxe kárných rad.

Jest ovšem otázkou, zda prostředky ty — zvláště ony, které mají sloužiti k zvýšení úrovně morální — postačí. Ale i k účinnému užívání těchto prostředků jest nutným, aby osnova nového advokátního řádu, již delší dobu připravená, stala se zákonem.

Dr. B. N.